

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 78.071.1

DOI <https://doi.org/10.57125/pedacademy.2024.06.29.19>

**Проблема вивчення класичних європейських композиторів в школах
Північної Америки**

Гудименко Дар'я Олександрівна

Магістр, Львівська національна музична академія імені Миколи Лисенка, вул.
Остапа Нижанківського, 5, м. Львів, 79000, silivina.dashka@gmail.com,
<https://orcid.org/0009-0004-5732-4265>

Прийнято: 17.05.2024 | Опубліковано: 20.06.2024

***Анотація:** Метою статті було висвітлити основні аспекти проблеми вивчення класичних європейських композиторів в школах Північної Америки, зокрема в Канаді та США. Для досягнення цієї мети було використано такі методи дослідження, як аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів, синтез отриманої інформації для формування загального уявлення про стан досліджуваного питання, узагальнення. В ході дослідження було з'ясовано, що класична музика має значний вплив на формування музично-естетичної культури здобувачів освіти, їх духовний і моральний розвиток, та на інші аспекти (розвиток самовираження, дисциплінованості, наполегливості, навичок командної роботи). Аналізуючи історію розвитку і становлення європейської класичної музики було визначено, що вона не одразу закріпилася в Америці - це відбулося лише на початку 20 століття. Ключові проблеми вивчення класичних європейських композиторів в школах Північної Америки полягають у*

низькій пріоритетності у навчальних програмах, культурних пріоритетах та спрямуванню професійної підготовки вчителів на інші аспекти музичного мистецтва. Протягом більшої частини історії, у Північній Америці темношкірі американці були позбавлені права відвідувати концерти класичної музики, отримувати формальну музичну освіту. У зв'язку з цим, окремою причиною виключення європейської класичної музики із навчального процесу у школах Північної Америки є розуміння цієї музики як символу расизму. У висновку зазначено, що основною проблемою вивчення класичних європейських композиторів у школах Північної Америки, включаючи Канаду та США, є недостатня обізнаність викладачів і учнів з європейськими музичними традиціями. Це становить серйозну прогалину в музичній культурі цих країн, оскільки класична музика суттєво впливає на розвиток музично-естетичних уподобань і сприяє духовному та моральному розвитку молодого покоління. Вивчення класичних європейських композиторів у школах Північної Америки має важливе значення як для збагачення культурного досвіду здобувачів освіти, так і для підтримки музичної освіти у світовому контексті. Майбутні дослідження можуть бути спрямованими на обґрунтування важливості включення класичної європейської музики до навчальних програм різних країн світу.

Ключові слова: *музична освіта, культурна обізнаність, освітні пріоритети, викладання музики, школи США та Канади.*

The problem of studying classical European composers in North American schools

Hudymenko Daria Oleksandrivna

Master, Mykola Lysenko Lviv National Academy of Music, 5 Ostapa

Nyzhankivskogo Str., Lviv, 79000, silivina.dashka@gmail.com,

<https://orcid.org/0009-0004-5732-4265>

***Abstract:** The purpose of the article was to highlight the main aspects of the problem of studying classical European composers in North American schools, particularly in Canada and the USA. To achieve this goal, research methods were used, such as analysis of scientific works of domestic and foreign authors, synthesis of the received information to form a general idea about the state of the researched issue, generalization. In the course of the research, it was found that classical music has a significant impact on the formation of musical and aesthetic culture of students, their spiritual and moral development, and on other aspects (development of self-expression, discipline, perseverance, teamwork skills). Analyzing the history of the development and formation of European classical music, it was determined that it did not immediately gain a foothold in America - this happened only at the beginning of the 20th century. The key problems of studying classical European composers in North American schools are the low priority in the curriculum, cultural priorities and the orientation of professional training of teachers to other aspects of musical art. For most of history, black Americans in North America have been denied the right to attend classical music concerts and receive formal music education. In this regard, a separate reason for the exclusion of European classical music from the educational process in North American schools is the understanding of this music as a symbol of racism. The conclusion states that the main problem with the study of classical European composers in schools in North America, including Canada and the USA, is the lack of familiarity of teachers and students with European musical traditions. This constitutes a serious gap in the musical culture of these countries, since classical music significantly affects the development of musical and aesthetic preferences and contributes to the spiritual and moral development of the younger generation. The study of classical European composers in North American schools is important both to enrich the cultural experience of learners and to support music education in a global*

context. Future research may be aimed at substantiating the importance of including classical European music in the educational programs of various countries around the world.

Keywords: *music education, cultural awareness, educational priorities, music teaching, US and Canadian schools.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями (Вступ). На сьогоднішній день музичне мистецтво у школах країн Північної Америки займає вагоме місце предметів художнього циклу і є уроком спілкування з мистецтвом. Викладання музики у цих країнах тісно пов'язане з американською музичною культурою, проте європейському музичному мистецтві, а саме творам класичних композиторів, у цьому процесі не завжди надається належна увага. Вивчення класичних творів європейських композиторів має важливе значення як з точки зору збереження інтелектуальної та культурної спадщини, так і з точки зору розвитку музичної освіти. Це розширює знання здобувачів освіти у сфері музичного мистецтва, розвиває у них критичне мислення і аналітичні навички, а також дозволяє їм відчувати себе частиною всесвітньої музичної спільноти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Огляд літератури). Серед наукових праць, які присвячені дослідженню особливостей вивчення музичного мистецтва у школах Північної Америки, привертають увагу публікації Т. Ткаченко та Л. Деркач, які досліджували питання організації музичної освіти у США [3]; А. Бовт, який розглянув освітні компоненти програм музичного мистецтва у школах Канади [1]; F. Reyes, який вивчав досягнення та перешкоди мультикультурної музичної освіти у школах Північної Америки [12]; J. Prendergast, який проаналізував особливості музичної освіти у Міссурі, Айові та Іллінойсі [11]. D. Sirek і T. Sefton розглянули у своїй праці особливості

підготовки вчителів музики в Онтаріо [13]. Р. Campbell у свою чергу акцентував увагу на музичній освіті в Америці у період культурної трансформації [6].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на наявність загальних досліджень музичної освіти у країнах Північної Америки, проблема вивчення європейської класичної музики не є розкритою повністю у жодному з них.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Мета статті полягає у висвітленні проблеми вивчення класичних європейських композиторів в школах Північної Америки (Канада та США). Для досягнення поставленої мети необхідним є вирішення наступних завдань:

- проаналізувати роль класичної музики у музичній освіті;
- виявити основні причини недостатнього включення європейської класичної музики у навчальні програми шкіл Північної Америки;
- визначити можливі шляхи покращення обізнаності викладачів у питаннях класичної європейської музики в школах країн Північної Америки, а саме Канаді та США.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів (Результати дослідження). Класична музика є формою європейської релігійної або концертної музики, яка написана від 1000 року до наших днів. Історія класичної музики почалася в Середньовіччі в Європі, коли її виконували на католицьких месах, щоб надихнути віруючих. Цей жанр досяг найбільшого розквіту з 1550 по 1900 рік, коли він перетворився на витончене мистецтво, призначене для вищих класів, а потім для широкої публіки [14]. Видатними європейськими композиторами класичної музики є Йоганн Себастьян Бах, Вольфганг Амадей Моцарт, Людвіг ван Бетховен, Фредерік Шопен, Антоніо Вівальді та інші, чий твори мають величезний вплив на розвиток класичного музичного мистецтва в Європі та світі.

Класична музика має значний вплив на формування музично-естетичної культури здобувачів освіти, їх духовний і моральний розвиток, та на інші аспекти (рис. 1). У процесі прослуховування і сприймання кращих зразків зарубіжної класичної музики ставлення здобувачів освіти до музичного мистецтва має набувати якомога більшої естетичної орієнтації, щоб кожен музичний твір став для них вагомим, цікавим і залишив глибокий художній слід [2].

Рисунок 1. Основні аспекти впливу класичної музики на здобувачів освіти

Джерело: розроблено автором на основі аналізу джерела [14].

Європейська класична музика вперше з'явилася в Америці у 19 столітті завдяки колоністам з Англії, які привезли з собою свою музичну культуру та заснували оркестри та концертні зали. Однак класична музика не закріпилася в США аж до середини-кінця 1800-х років (починаючи з Нової Англії), що призвело до того, що нація пізно прийняла жанр, який вже існував у Європі протягом століть [9]. На той час інші музичні жанри та традиції вже були встановлені в Штатах. До того ж, оскільки класична музика спочатку

виконувалася для європейських вищих класів, вона була призначена для подібної аудиторії в США, що обмежувало її популярність як американської культурної складової [7]. Справжнє закріплення європейської класичної музики в Америці відбулося на початку 20 століття. Незважаючи на це, у багатьох закладах освіти Північної Америки вивчення цієї музики є проблемним аспектом.

Основні проблеми вивчення класичних європейських композиторів в школах Північної Америки, таких як Канада і США, визначається кількома ключовими аспектами (рис. 2).

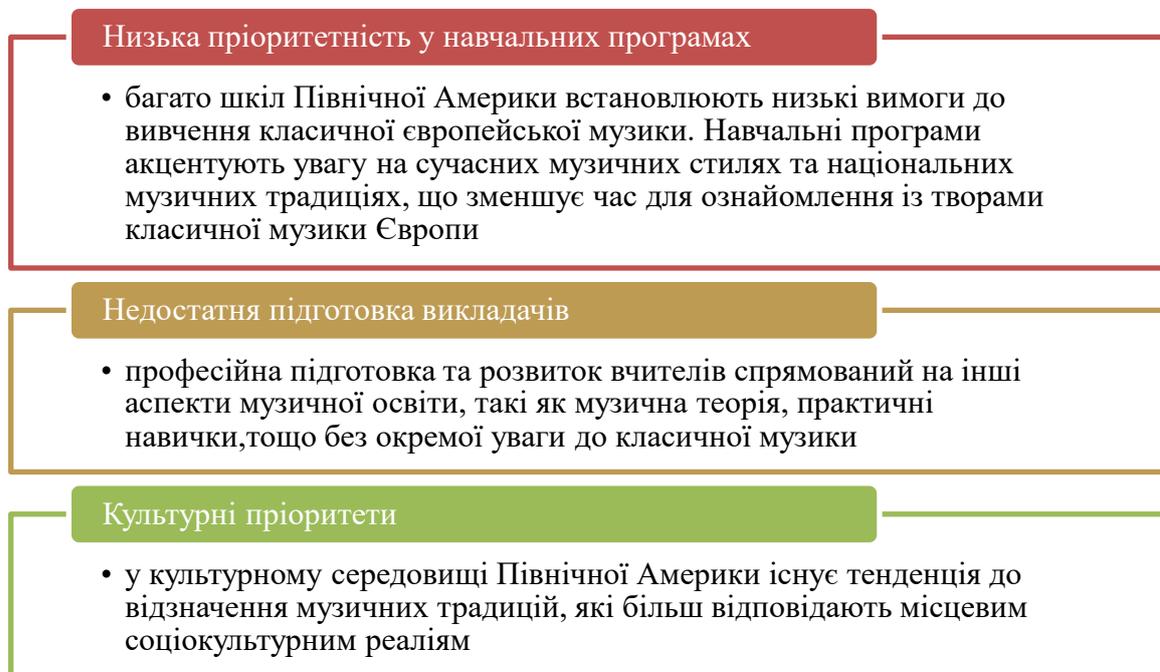

Рисунок 2. *Ключові проблеми вивчення класичних європейських композиторів в школах Північної Америки*

Джерело: власна розробка автора.

Здобувачі освіти, які хочуть стати вчителями музики, часто не мають достатньої можливості отримати необхідний досвід та підготовку у відповідних закладах освіти. Наприклад, навчальна програма початкової школи в Онтаріо передбачає певний рівень спеціальних музичних знань і вчителям загального

профілю, відповідальним за виконання цієї навчальної програми, може не вистачити підготовки або впевненості для цього [13]. Відсутність структурованих музичних занять у програмах підготовки викладачів може призвести до того, що майбутні вчителі не отримають необхідних навичок та досвіду для ефективного викладання музики в школах.

Історія класичної музики в США показує, що композитори, музиканти та слухачі в переважній більшості були білими. Деякі експерти вважають, що це частково зумовлено тим, що американські стилі класичної музики ніколи не відходили далеко від своїх білих європейських аристократичних коренів. Протягом більшої частини американської історії, темношкірі американці були позбавлені права відвідувати концерти класичної музики, отримувати формальну музичну освіту [15]. У зв'язку з цим, окремою причиною виключення європейської класичної музики із навчального процесу у школах Північної Америки є розуміння цієї музики як символу расизму.

Систему музичної освіти у країнах Північної Америки, зокрема в Канаді та США, сформували різноманітні фактори на різних етапах їхньої історії. Серед них варто виділити:

- гуманізацію,
- демократизацію суспільного життя,
- процеси становлення держави,
- становлення національні традиції навчання та виховання дітей,
- активну участь суспільства у керуванні системою освіти [3].

Музичне навчання в США враховує всі демографічні й культурні особливості країни, тісно переплітаючись з американською музичною культурою. Що стосується викладання музичного мистецтва у закладах освіти США, то основною характерною особливістю у цьому контексті є відсутність загальнонаціонального навчального плану. У школах різного типу

спостерігаються надзвичайно великі відмінності в обсязі, змісті і технологіях художнього виховання [4].

Музичне навчання і виховання в трьох найбільших провінціях Канади (Онтаріо, Квебек, Британська Колумбія) має багато спільних рис. Вони, перш за все, спрямовані не тільки на розвиток технічних навичок і знань для майстерного створення і виконання музичних творів, але й на вміння сприймати музичні композиції як джерело естетичної насолоди, оцінювати їх з позицій критичного аналізу, демонструючи повагу до музики як безцінного культурного надбання, а також до її творців і виконавців, які втілюють у музиці свої ідеї та почуття [5]. В провінції Онтаріо вже з початкових класів учні вивчають основи музики, слухають і співають пісні, грають на музичних інструментах [1]. Керівництво школи створює всі умови, щоб учні мали можливість доторкнутися до живої музики, запрошуючи місцевих музикантів до школи або організовуючи візити до музичних закладів поза її межами.

В контексті обговорення проблеми вивчення класичних європейських композиторів у школах Північної Америки, зокрема в Канаді, важливо звернути увагу на привілейоване становище західної музики та методик викладання, заснованих на західних музичних традиціях. Навчання музиці на початковому рівні в Канаді зазвичай надає перевагу західній музиці, яка використовує нотну грамоту та спів, який спирається на західну хорову техніку, а не жанрам і типам музики, які не використовують західні стандартні нотні записи. Навчальна програма Онтаріо відображає акцент на нотній грамоті, а також наголошує на західній класичній музиці; багато навчальних вимог передбачають певну форму нотного запису, а музичні приклади зазвичай включають лише один приклад класичної музики [8].

Хоча західна класична музика займала значне місце в навчальних програмах, є перспективи розвитку навчальних програм у напрямку більш

різноманітного підходу в музичній освіті, оскільки на всі викладачі шкіл Північної Америки згодні з мультикультурним підходом. Наприклад, багато з викладачів шкіл Канади вважають європейську класичну музику не актуальною для учнів шкільного округу Торонто і сприяють на музику з культурних джерел учнів, для складання навчальної програми.

У наукових дослідженнях існують аргументи, пов'язані з тим, що класична музика не повинна бути частиною музичної освіти через низький інтерес молоді до неї. Спілкування зі здобувачами освіти часто показує їх негативне ставлення до класичної музики, характеризуючи її як нудну, застарілу, депресивну чи навіть безглузду [11]. Деякі науковці наголошували на тому, що музика з усього світу не повинна аналізуватися виключно з точки зору західноєвропейських музичних припущень. Це відображає проблему одностороннього підходу до вивчення музики, де європейська класична музика може домінувати, не залишаючи місця для інших культурних музичних форм [12].

Для вирішення проблеми вивчення класичної європейської музики у школах Канади та США потрібно в першу чергу змінити підходи до підготовки майбутніх викладачів. Це включає підвищення рівня обізнаності та компетентності вчителів щодо європейських музичних традицій та впровадження мультикультурного підходу до навчання [10]. Цей підхід спрямований на підвищення розуміння та цінування культурного різноманіття серед здобувачів освіти, включаючи музичні традиції різних народів і етнічних груп [6]. Важливо забезпечити, щоб майбутні вчителі музики мали глибоке розуміння історії, теорії та виконання класичної музики, що дозволить їм ефективно передавати ці знання своїм учням і, відповідно, підвищувати також їхню обізнаність у цьому напрямку.

Висновки. Історія розвитку європейської класичної музики свідчить про тривалий процес її закріплення в країнах Північної Америки. Через те, що

класична музика спочатку виконувалася для європейських вищих класів, вона була призначена для подібної аудиторії в США та Канаді, що обмежувало її популярність як американської культурної складової. Ключовою проблемою вивчення класичних європейських композиторів в школах Північної Америки, зокрема в Канаді та США, є недостатня обізнаність викладачів і здобувачів освіти з європейською музичною школою. Це є великою прогалиною для музичної культури цих країн, оскільки класична музика має значний вплив на формування музично-естетичної культури, а також на духовний і моральний розвиток молодого покоління. Включення як класичної європейської музики, так і інших музичних традицій у музичну освіту, сприятиме більш повному та всебічному музичному вихованню.

Перспективами подальших досліджень є обґрунтування доцільності включення класичної музики Європи у навчальні програми різних країн світу.

Список використаних джерел

1. Бовт А. Ю. Освітні компоненти програм музичного мистецтва як засобу художньо-естетичного виховання в школах Канади. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2018. № 1(82). С. 40-49. URL: <https://oaji.net/articles/2017/690-1530531348.pdf> (дата звернення: 08.04.2024).

2. Семків І. В. Музично-естетичне виховання молодших школярів засобами класичної музики. *Матеріали конференцій МНЛ* (3 березня 2023 р., м. Херсон). Херсон, 2023. С. 177-180. URL: <https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/article/view/261/264> (дата звернення: 08.04.2024).

3. Ткаченко Т. В., Деркач Л. А. Музична освіта в США. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. № 55. С. 113-122. URL:

<http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/13958> (дата звернення: 08.04.2024).

4. Халецька Л. Л. Музична освіта в середніх школах зарубіжних країн: поєднання формального та інформального навчання. *Постметодика*. 2012. № 6. С. 57-61. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Postmetodyka_2012_6_21 (дата звернення: 08.04.2024).

5. Чайка В. В. Музична культура української діаспори США та Канади в контексті суспільно-культурного життя XX ст. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 4. С. 24-29. URL: <http://visnyk-intrelations.uzhnu.uz.ua/archive/4/5.pdf> (дата звернення: 08.04.2024).

6. Campbell P. S. Music education in a time of cultural transformation. *Music Educators Journal*. 2002. № 89(1). P. 27–32. URL: <https://doi.org/10.2307/3399881> (дата звернення: 08.04.2024).

7. Classical Music vs. Jazz in US Cultural History – Mosaic Theater. *Mosaic Theater*. URL: <https://mosaictheater.org/blog/bars-and-measures-classical-jazz> (дата звернення: 08.04.2024).

8. Hess J. Troubling whiteness: Music education and the “messiness” of equity work. *International Journal of Music Education*. 2017. № 36(2). P. 128–144. URL: <https://doi.org/10.1177/0255761417703781> (дата звернення: 08.04.2024).

9. Kallio A. A. *Difference and division in music education*. New York: Routledge, 2020. URL: <https://doi.org/10.4324/9780429278525> (дата звернення: 08.04.2024).

10. McCoy C. L. Cross-cultural competence of student teachers in music education. *The Journal of the Desert Skies Symposium on Research in Music Education 2009 Proceedings*. Tucson: University of Arizona, 2009. P. 128-144. URL:

https://libres.uncg.edu/ir/uncg/f/C_McKoy_Cross_2009.pdf (дата звернення: 08.04.2024).

11. Prendergast J. S. Music education and educators in Missouri, Iowa, and Illinois. *Journal of Research in Music Education*. 2021. № 69(2). P. 228-243. URL: <https://doi.org/10.1177/0022429420961501> (дата звернення: 08.04.2024).

12. Reyes F. L. Multicultural music education in North America: Achievements and obstacles. *The Canadian Music Educator*. 2018. № 59(2). P. 10-17. URL: <https://search.proquest.com/openview/798fd88efe6f4b5bd9522b9c92d443d0/1?pq-origsite=gscholar&cbl=45770> (дата звернення: 08.04.2024).

13. Sirek D., Sefton T. G. Becoming the music teacher: Stories of generalist teaching and teacher education in music. *International Journal of Music Education*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1177/02557614231163266> (дата звернення: 08.04.2024).

14. The Importance of Classical Music Education: Nurturing Musical Appreciation - Tutan Entertainment. *Tutan Entertainment*. 2024. URL: <https://tutanentertainment.com/importance-of-classical-music-education/> (дата звернення: 08.04.2024).

15. Wang J. C., Humphreys J. T. Multicultural and popular music content in an American music teacher education program. *International Journal of Music Education*. 2009. № 27(1). P. 19-36. URL: <https://doi.org/10.1177/0255761408099062> (дата звернення: 08.04.2024).